

LÆRERNES **pension**

Halvårsrapport 2016

Halvårsrapport pr. 30. juni 2016

Indholdsfortegnelse

Ledelsesberetning	2
Femårsoversigt over hoved- og nøgletal	3
Ledelsespåtegning	4
Resultatopgørelse	5
Balance	6
Kapitalforhold	8
Noter	9

Ledelsesberetning

Idegrundlag

Lærernes Pension er dannet af aftaleparterne på lærerområdet for at sikre lærernes pensionsdækning. Vores mål er at være blandt de bedste pensionselskaber.

- Vi giver lærerne økonomisk tryghed som pensionister og tryghed omkring deres egen og nærmestes økonomi ved invaliditet og død. Vores pensionsordninger sikrer tryghed for hvert enkelt medlem og bygger på kollektive, solidariske principper
- Vi yder lærerne god service og udvikler enkle og forståelige pensionsordninger i dialog med lærerne
- Vi har fokus på lave omkostninger, så mest muligt går til pension
- Vi sikrer lærernes pensioner gennem en sikker, effektiv, langsigtet og etisk forsvarlig investeringsstrategi
- Vi arbejder for, at arbejdsmarkedspensionerne præges af åbenhed, troværdighed og samfundsmæssigt ansvar
- Vi arbejder professionelt og ansvarsfuldt

Etisk kodeks

Lærernes Pension følger den etiske grundholdning, som afspejles i det omliggende samfund. Lærernes Pension følger naturligt de gældende love og konventioner i såvel den nationale lovgivning, som i de internationale aftaler Danmark har tiltrådt.

Lærernes Pension ønsker via sine virksomhedsinvesteringer at fremme en afbalanceret økonomisk udvikling, fri for korrupsion og med gode arbejds- og levevilkår, herunder en forsvarlig omgang med naturens ressourcer. Lærernes Pension vil med sine investeringer understøtte overgangen til en økonomi baseret på lavt CO2 indhold og forbedre samfundets evne til at omstille sig til konsekvenserne af klimaændringer. Investeringerne i Lærernes Pension sker med respekt for demokrati og informations- og ytringsfrihed.

I særlig grad gælder, at Lærernes Pension ikke investerer i virksomheder:

- som via deres aktivitet fremmer voldelige konflikter, herunder baserer deres aktivitet på produktion af våben eller handel hermed,
- som via deres aktivitet understøtter krænkelser af menneskerettighederne,
- som via deres aktivitet understøtter krænkelser af arbejdstagerrettigheder, herunder retten til organisationsfrihed og retten til kollektiv forhandling,
- som via deres aktivitet viser uansvarlig omgang med naturens ressourcer og/eller unødigt belaster miljøet,
- som via deres aktivitet udviser en adfærd præget af korrupsion, herunder afpresning og bestikkelse.

Femårsoversigt over hoved- og nøgletal

Alle beløb i mio. kr.

Koncern		2013	2014	2015	30.06. 2015	30.06. 2016
Præmier		4.089	4.483	4.800	2.369	2.548
Forsikringsydelse *		-2.755	-797	-952	-456	-516
Investeringsafkast		2.619	7.253	1.407	2.442	3.672
Forsikringsmæssige driftsomkostninger, i alt		-80	-67	-69	-32	-32
Forsikringsteknisk resultat		4	-35	-11	-14	-14
Årets resultat		-7	7	0	0	0
Ændring i livsforsikringshensættelser **		-1.728	-6.570	-5.435	-2.213	-4.815
Hensættelser til forsikringskontrakter, i alt **		55.569	65.323	70.294	69.268	70.875
Egenkapital, i alt		441	448	448	448	448
Aktiver, i alt koncernen		64.117	82.124	88.212	87.561	88.152
Aktiver, i alt moderselskab		64.013	82.009	88.103	87.362	87.815
Basiskapital		3.842	4.424	4.681	4.653	4.972
Solvensmargenkrav **		1.100	1.423	1.480	1.413	1.445
Depotrente efter pensionsafkastskat		3,50	3,75	5,50	5,50	5,00
Nøgletal		2013	2014	2015	30.06. 2015	30.06. 2016
Afkast før pensionsafkastskat	%	5,0	12,6	2,1	3,7	5,2
Omkostningsprocent af præmier	%	2,0	1,5	1,4	1,4	1,2
Omkostninger af hensættelser ***	%	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Omkostninger pr. forsikret ***	kr.	607	495	494	470	454
Omkostningsresultat	%	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Forsikringsrisikoresultat ***	%	0,9	0,5	0,4	0,5	0,2
Bonusgrad	%	13,6	17,5	14,3	19,3	15,2
Kundekapitalgrad	%	7,5	7,9	7,5	7,9	7,6
Egenkapitalgrad	%	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8
Overdækningsgrad	%	6,1	6,0	5,7	6,1	5,9
Solvensdækning **	%	349	311	316	329	344
Egenkapitalforrentning før skat	%	5,0	2,2	-0,7	0,0	1,3
Egenkapitalforrentning efter skat	%	-1,5	1,5	0,0	0,0	0,0
Forrentning af kundernes midler efter omkostninger før skat	%	4,8	15,6	3,5	5,0	6,6
Forrentning af særlige bonushensættelser type B før skat	%	5,0	13,9	2,4	4,1	0,0

Der er kun vist hoved- og nøgletal for koncern, da de er sammenfaldende med tallene for moderselskab med undtagelse af aktiver i alt.

* I 2013 indeholder denne post en ekstraordinær udbetaling til statsafgift på kapitalpensioner på 1.981 mio.kr.

** Ny regnskabsbekendtgørelse, som er trådt i kraft pr. 1. januar 2016 indebærer, at tallene ikke er sammenlignelige.

*** Helårsomregnet

Ledespåtegning

Vi har dags dato aflagt halvårsrapporten for regnskabsperioden 1. januar – 30. juni 2016 for Lærernes Pension, forsikringsaktieselskab.

Halvårsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at koncernregnskabet og halvårsregnskabet giver et retvisende billede af koncernens og moderselskabets aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet. Samtidig er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen indeholder en retvisende redegørelse for udviklingen i koncernens og moderselskabets aktiviteter og økonomiske forhold samt en beskrivelse af væsentlige risici og usikkerhedsfaktorer, som koncernen henholdsvis moderselskabet står over for.

København, den 5. september 2016

Direktion

Paul Brüniche-Olsen

Bestyrelsen

Anders Bondo Christensen
formand

Pia Allerslev
næstformand

Tine Agenskov

Finn Viberg Brunse

Lars Busk Hansen

Monica Lendal Jørgensen

Gordon Ørskov Madsen

Børge Pedersen

Hanne Pontoppidan

Morten Kvist Refskov

Palle Rom

Uffe Rostrup

Finn Scheibye

Anne Mette Toftegaard

Resultatopgørelse

Alle beløb i tusind kr.

	Note	Moderselskab		Koncern	
		30.06.2016	30.06.2015	30.06.2016	30.06.2015
Bruttopræmier		2.547.544	2.369.043	2.547.544	2.369.043
Præmier f.e.r., i alt		2.547.544	2.369.043	2.547.544	2.369.043
Indtægter fra tilknyttede virksomheder		24.959	17.482		
Indtægter fra associerede virksomheder		1.533	1.400	1.533	1.400
Indtægter af investeringsejendomme				13.977	28.484
Renteindtægter og udbytter m.v.		1.218.332	1.560.993	1.858.306	2.272.941
Kursreguleringer		2.600.672	1.035.148	2.039.025	370.220
Renteudgifter		-129.196	-127.960	-129.196	-127.960
Administrationsomkostninger i forbindelse med investeringsvirksomhed		-44.124	-45.003	-111.470	-103.026
Investeringsafkast, i alt		3.672.176	2.442.060	3.672.176	2.442.059
Pensionsafkastskat		-560.590	-377.568	-560.590	-377.568
Udbetalte ydelser		-516.342	-456.335	-516.342	-456.335
Forsikringsydelser f.e.r., i alt		-516.342	-456.335	-516.342	-456.335
Ændring i livsforsikringshensættelser f.e.r. i alt		-4.815.083	-3.715.463	-4.815.083	-3.715.463
Ændring i fortjenstmargen		0	0	0	0
Ændring i overskudskapital		-290.173	-229.466	-290.173	-229.466
Administrationsomkostninger		-31.686	-32.256	-31.686	-32.256
Forsikringsmæssige driftsomkostninger f.e.r., i alt	2	-31.686	-32.256	-31.686	-32.256
Overført investeringsafkast		-20.207	-13.639	-20.207	-13.639
FORSIKRINGSTEKNISK RESULTAT		-14.361	-13.624	-14.361	-13.624
Egenkapitalens investeringsafkast		20.207	13.639	20.207	13.639
RESULTAT FØR SKAT		5.846	15	5.846	15
Skat		-5.846	-15	-5.846	-15
PERIODENS RESULTAT		0	0	0	0
Anden totalindkomst		0	0	0	0
PERIODENS TOTALINDKOMST		0	0	0	0

Periodens resultat overføres til egenkapitalen.

Balance

AKTIVER

Alle beløb i tusind kr.

Note	Morderselskab		Koncern	
	30.06.2016	31.12.2015	30.06.2016	31.12.2015
Driftsmidler	1.128	1.340	1.128	1.340
MATERIELLE AKTIVER, I ALT	1.128	1.340	1.128	1.340
Investeringsejendomme			1.439.653	1.383.612
Kapitalandele i tilknyttede virksomheder	1.686.789	1.991.829		
Kapitalandele i associerede virksomheder	121.776	140.243	121.776	140.243
Investeringer i tilknyttede og associerede virksomheder, i alt	1.808.565	2.132.072	121.776	140.243
Kapitalandele	21.906.515	18.769.335	34.789.607	29.402.224
Investeringsforeningsandele	33.460.577	30.965.429	1.729.018	1.146.018
Obligationer	27.911.011	33.591.378	45.699.101	51.689.840
Andre udlån			747.564	733.955
Indlån i kreditinstitutter	612.433	768.226	1.617.279	1.635.820
Afledte finansielle instrumenter	1.169.253	190.299	1.215.407	223.680
Andre finansielle investeringsaktiver, i alt	85.059.788	84.284.667	85.797.976	84.831.537
INVESTERINGSAKTIVER I ALT	86.868.353	86.416.740	87.359.406	86.355.392
Tilgodehavender hos forsikringstagere	49.450	56.190	49.450	56.190
Tilgodehavender hos tilknyttede virksomheder	431.146	82.360		
Andre tilgodehavender	19.502	15.988	28.713	19.952
TILGODEHAVENDER, I ALT	500.098	154.538	78.163	76.142
Tilgodehavende selskabsskat	833	370	835	372
Udskudt pensionsafkastskatteaktiv	108.314	434.394	108.314	434.394
Udskudt selskabsskatteaktiv	0	321	0	0
Likvide beholdninger	31.188	621.869	35.966	626.542
ANDRE AKTIVER, I ALT	140.335	1.056.953	145.116	1.061.308
Tilgodehavende renter	247.742	423.365	511.632	667.977
Andre periodeafgrænsningsposter	56.973	49.962	56.973	49.962
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER, I ALT	304.715	473.327	568.605	717.939
AKTIVER I ALT	87.814.630	88.102.898	88.152.418	88.212.120

Balance**PASSIVER**

Alle beløb i tusind kr.

	Note	Morderselskab		Koncern	
		30.06.2016	31.12.2015	30.06.2016	31.12.2015
Aktiekapital		49.070	49.070	49.070	49.070
Overført overskud		398.464	398.464	398.464	398.464
EGENKAPITAL	3	447.534	447.534	447.534	447.534
Overskudskapital	4	4.524.316	4.234.143	4.524.316	4.234.143
ANSVARLIG LÅNEKAPITAL I ALT		4.524.316	4.234.143	4.524.316	4.234.143
Livsforsikringshensættelser	5	70.875.321	66.060.238	70.875.321	66.060.238
Fortjenstmargen på livsforsikringshensættelser		0	0	0	0
HENSÆTTELSER TIL FORSIKRINGS- OG INVESTERINGSKONTRAKTER, I ALT		70.875.321	66.060.238	70.875.321	66.060.238
Udskudt selskabsskat		5.525	0	12.886	7.040
HENSATTE FORPLIGTELSE, I ALT		5.525	0	12.886	7.040
Gæld angående afledte finansielle instrumenter		1.412.974	514.000	1.455.930	541.281
Gæld til kreditinstitutter		9.921.110	16.142.341	9.921.110	16.142.341
Skyldig pensionsafkastskat		214.784	604.750	214.784	604.750
Anden gæld		384.534	54.732	672.004	129.633
GÆLD, I ALT		11.933.401	17.315.823	12.263.828	17.418.006
PERIODEAFGRÆNSNINGSPOSTER		28.532	45.159	28.532	45.159
PASSIVER I ALT		87.814.630	88.102.898	88.152.418	88.212.120

Kapitalforhold

Alle beløb i tusind kr.

Egenkapital

Egenkapital pr. 1. januar
 Overført fra disponering af årets resultat
 Anden totalindkomst

	Moderselskab		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Egenkapital pr. 1. januar	447.534	447.534	447.534	447.534
Overført fra disponering af årets resultat	0	0	0	0
Anden totalindkomst	0	0	0	0
Egenkapital i alt	447.534	447.534	447.534	447.534

Kapitalkrav og basiskapital

Basiskapital:
 Egenkapital
 Overskudskapital
 Udskudt skatteaktiv

	Moderselskab	
	2016	2015
Egenkapital	447.534	447.534
Overskudskapital	4.524.316	4.234.143
Udskudt skatteaktiv	0	-321
Basiskapital	4.971.850	4.681.356
Kapitalkrav	1.444.644	1.480.375
Overskydende basiskapital	3.527.206	3.200.981
Tilgodehavende risikoforrentning, egenkapital	0	0
Tilgodehavende risikoforrentning, overskudskapital	0	0

Noter

Alle beløb i tusinde kr.

Note 1

Anvendt regnskabspraksis

Halvårsrapporten aflægges efter reglerne i lov om finansiel virksomhed og den dertil knyttede bekendtgørelse om finansielle rapporter for forsikringsselskaber og tværgående pensionskasser udstedt af Finanstilsynet (regnskabsbekendtgørelsen).

Finanstilsynet har udstedt ny regnskabsbekendtgørelse gældende fra 2016. Ændringerne påvirker kun i begrænset omfang selskabet.

Overgangen indebærer blandt andet, at medlemsadfærd skal indregnes i pensionshensættelserne, og at der skal anvendes en diskonteringsrentekurve opgjort af den europæiske tilsynsmyndighed EIOPA. Selskabet har ansøgt og opnået tilladelse til at anvende et tillæg til kurven, det såkaldte VA-tillæg.

De samlede pensionsmæssige hensættelser er uændrede ved overgangen, men opdelingen på enkelt elementer ændres. Beregning af opdelingen primo 2015 udestår, hvorfor sammenligningstal primo 2015 er efter de gamle regler.

Alle beløb i halvårsregnskabs del af halvårsrapporten præsenteres i hele tusinde kr. Hvert tal afrundes hver for sig. Der kan derfor forekomme afvigelser mellem de anførte totaler og summen af de underliggende tal.

Ud over ovennævnte er anvendt regnskabspraksis uændret i forhold til 2015.

Note 2

Administrationsomkostninger

	Moderselskab		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Administrationsaftale med Forca	-37.825	-34.940	-37.825	-34.940
Personaleudgifter i alt	-14.406	-13.359	-14.406	-13.359
Øvrige omkostninger	-9.732	-14.212	-9.732	-14.212
Samlede omkostninger før fordeling	-61.963	-62.511	-61.963	-62.511
Fordelte omkostninger	30.277	30.255	30.277	30.255
Administrationsomkostninger i alt	-31.686	-32.256	-31.686	-32.256
<i>Personaleudgifter specificeres således:</i>				
Løn til medarbejdere	-10.628	-9.951	-10.628	-9.951
Pensionsbidrag	-2.068	-1.956	-2.068	-1.956
Lønsumsafgift mv.	-1.711	-1.451	-1.711	-1.451
Personaleudgifter i alt	-14.406	-13.359	-14.406	-13.359

Halvårsrapport pr. 30. juni 2016

Note 3		Overført	2016	2015
Egenkapital	Aktiekapital	overskud	I alt	I alt
Egenkapital pr. 1. januar	49.070	398.464	447.534	447.534
Overført fra disponering af periodens resultat		0	0	0
Egenkapital i alt	49.070	398.464	447.534	447.534

Selskabets aktiekapital består af 49.070 stk. á 1.000 kr. Aktiekapitalen er ikke opdelt i klasser.

Egne aktier	Antal styk	Pålydende værdi	Købssum	Procentdel af aktiekapital
Egne aktier	30	30	87	0,06

Som led i fusionen med LPA Holding, der blev gennemført i 2012, erhvervede Lærernes Pension aktiebeholdninger ejet af Danske Regioner, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune i alt aktier for nominelt 30 t. kr. Da de 3 aktionærer ikke længere havde noget tilhørsforhold til Lærernes Pension var det naturligt at erhverve deres aktieposter i forbindelse med fusionen.

Note 4	Moderselskab		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Overskudskapital				
Overskudskapital primo	4.234.143	3.976.493	4.234.143	3.976.493
Tilgang i overskudskapital	127.488	244.064	127.488	244.064
Udbetaling af overskudskapital	-38.775	-69.548	-38.775	-69.548
Rente og risikoforrentning, overskudskapital	220.620	85.693	220.620	85.693
Rente og risikoforrentning, egenkapitalens andel	17.231	12.459	17.231	12.459
Heraf PAL	-36.391	-15.017	-36.391	-15.017
Overskudskapital i alt	4.524.316	4.234.143	4.524.316	4.234.143

Note 5	Moderselskab		Koncern	
	2016	2015	2016	2015
Livsforsikringshensættelser				
Livsforsikringshensættelser primo	66.060.238	61.346.896	66.060.238	61.346.896
Fortjenstmargen primo	0	0	0	0
Livsforsikringshensættelser i alt primo	66.060.238	61.346.896	66.060.238	61.346.896
Kollektiv bonuspotentiale primo	-7.620.425	-8.745.524	-7.620.425	-8.745.524
Akkumuleret værdiregulering primo	-2.173.260	-2.544.149	-2.173.260	-2.544.149
Retrospektive hensættelser primo	56.266.553	50.057.223	56.266.553	50.057.223
Bruttopræmier	2.547.544	4.799.920	2.547.544	4.799.920
Rentetilskrivning	1.415.303	2.839.329	1.415.303	2.839.329
Forsikringsydelser	-477.568	-882.393	-477.568	-882.393
Omkostningstillæg efter tilskrivning af omkostningsbonus	-45.148	-108.983	-45.148	-108.983
Risikogevinst efter tilskrivning af risikobonus	-43.610	-213.806	-43.610	-213.806
Andet	1.015	19.283	1.015	19.283
Overført til overskudskapital, netto	-127.552	-244.020	-127.552	-244.020
Retrospektive hensættelser ultimo	59.536.536	56.266.553	59.536.536	56.266.553
Akkumuleret værdiregulering ultimo	2.279.879	2.173.260	2.279.879	2.173.260
Kollektiv bonuspotentiale ultimo	9.058.906	7.620.425	9.058.906	7.620.425
Pensionsmæssige hensættelser i alt ultimo	70.875.321	66.060.238	70.875.321	66.060.238
Kollektiv bonuspotentiale andel af risikomargen	1	0	1	0
Fortjenstmargen ultimo	0	0	0	0
Livsforsikringshensættelser i alt	70.875.321	66.060.238	70.875.321	66.060.238